

Med en båtshake kan man inte bara fånga bojen utan även peka ut riktningen till bojen när den försvinner ur rorsmans synfält.

TIPS: SÄKRA MED EXTRA TAMP

Behåll gärna en extra lös tamp genom bojens ögla som kan användas som tillfällig förtöjning samt som säkerhet. Denna går genom bojens ögla och sätts fast med båda ändarna i förknappen men har ingen belastning och kommer därför inte att ligga och skava. Den kan sedan lätt användas som tillfällig förtöjning om du skulle ha slagit pålsteket fel eller om den permanenta förtöjningen på något annat sätt skulle lossna. Livrem och hängslen alltså!

ANKARLJUS?

Enligt de internationella sjövägsreglerna behövs varken dagsignal (ankarklot) eller ankarljus (vitt runtomlysande) sättas om bojfältet är markerat på sjökortet.

Men det är absolut inte förbjudet och därför tillrådligt att sätta ankarljus om natten för att hjälpa andra att se båten och för att själv hitta tillbaka om man varit i land med jollen.

Ansvar!

Svenska Kryssarklubbens bojar kontrolleras regelbundet och har en maxgräns på 8 ton och kan därför anses vara säkra. Men det är skepparens ansvar att se till att den boj man förtöjer vid är säker. Innan man lägger till måste man alltid göra en bedömning. Är bojen allmän eller privat? Är den stark nog att hålla min båt? När kontrollerades den senast? Är man osäker är ankring oftast ett säkrare alternativ.

Att lägga till vid boj

Svenska Kryssarklubbens 240 bojar är en fantastisk tillgång för alla medlemmar och sparar dessutom botten från den skada ankare gör. Så här gör du enklast en förtöjning vid boj.

Text och foto Leon Schulz **Illustration** Olle Landsell

DET FINNS FLERA sätt att närma sig en boj och förtöja vid den. Nedan beskrivs det vanligaste sättet i strömlöst vatten när man är minst två personer ombord.

När man ska lägga till vid en boj närmar man sig den från lä. Under motor går man långsamt direkt mot vinden, så långsamt att den som står på fördäck hinner få tag i bojen.

I ett första skede gäller det att provisoriskt förtöja båten vid bojen, för att där-efter i lugn och ro göra en mer permanent förtöjning.

Ett sätt är att ligga på mage med armarna utanför båten och snabbt dra en tamp genom bojöglan medan båten långsamt glider förbi. Ett annat alternativ är att använda en båtshake att hålla fast bojen med för att sedan dra en tamp genom ögla.

Man kan också använda en så kallad bojkrok men tänk på att den inte får bli en permanent lösning eftersom de är gjorda för akterbojar i hamn och konstruerade för att ligga under ständig dragbelastning.

Utan belastning kan de trilla ur bojögla och brytas sönder eller riskera att skada gelcoaten när båten kommer för nära bojen. Men för att dra en tamp genom ögla kan de vara riktigt bra.

Ytterligare ett sätt är att kasta ett lassokring bojen (läs om lassokastning i På Kryss+ maj 2024) och tillfälligt förtöja med en tamp som då hamnar runt den undre delen av bojen.

NÄR BÅT OCH boj sitter ihop ska man förtöja ordentligt i fören. Man ska aldrig förtöja genom att låta en lina gå genom bojögla och tillbaka till båten eftersom båtens ständiga rörelse ganska snabbt kan gnaga av tampen. Det bästa sättet är att göra ett pålstek, gärna med en så stor ögla att man bekvämt kan lossa knopen från fördäck vid losskastning.

Ibland kan man behöva ta jollen till hjälp, men ofta kan man dra bojen så nära att man når att göra en knop. Linan ska varken vara för kort eller för lång, en tredjedel av båtens längd kan vara ett riktmärke, men

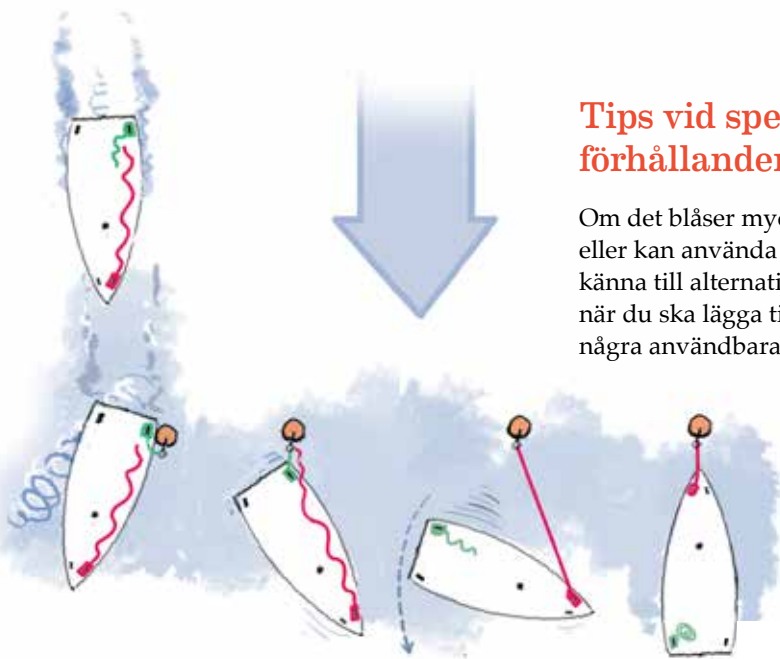
»Linan ska varken vara för kort eller för lång, en tredjedel av båtens längd kan vara ett riktmärke«

man måste förstås se till att linan inte är så lång att man riskerar att svaja in i någon annan båt. Man bör sträva efter att ha bojlinan så nära centrumlinjen av båten som möjligt. Kanske kan man använda ankarspelet, eller föra linan över ankarrullen. Har man svårt att få till linan i centrum kan ett alternativ vara att fästa två linor i bojen med var sitt pålstek som sedan dras till knaparna ombord. ▶ ▶ ▶

Tips vid speciella förhållanden

Om det blåser mycket eller om du inte vill eller kan använda motorn är det bra att känna till alternativa sätt att hantera båten när du ska lägga till vid en boj. Här kommer några användbara tips.

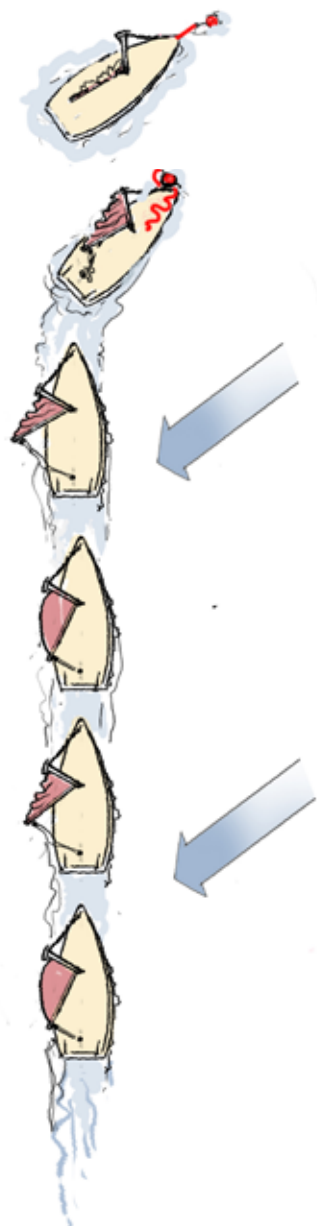
Backa vid hård vind

Om det är mycket stark vind kan man backa mot vinden för att nå bojen akterifrån. Det kan också vara lättare att nå ner till bojen om man har en badplattform. Vid stark vind faller ju båten naturligt av med aktern mot vinden och ligger på så sätt i ett stabilt läge. När man kommit nära bojen kan man tillfälligt kasta lass runt bojen eller trä igenom bojögglan om man når. Har man backat mot bojen kommer båten sedan att vrida sig 180° och lägga sig med fören mot vinden och bojen, som sig bör.

Segla upp mot bojen

Om man inte vill använda motorn eller om den har gått sönder kan man segla mot bojen. Man närmar sig bojen på bidevind med endast storseglet satt. Då går det lätt att slacka på skotet och spilla seglet. Lossar man dessutom på kicken/bommedhalet hjälper det också till att bromsa upp båten när man släpper på skotet. Under segel plockar man upp bojen på lovartsidan om fören. Missar man, är det bara att köra en ny runda. Detta är för övrigt en kul övning att göra under segel!

LEON SCHULZ är RYA Yachtmaster Ocean Instructor, författare och föredragshållare. Han har seglat över 80 000 sjömil. Han håller kurser i bland annat navigation, båthantering och astronomisk navigation. www.reginasailing.com